

ЦЕНТРАЛНИ ИНСТИТУТ ЗА КОНЗЕРВАЦИЈУ
У БЕОГРАДУ

Kurs: Preventivna zaštita umetnina na papiru

Svrha

Podizanje nivoa preventivne zaštite umetnina na papiru i upoznavanje profesionalaca sa standardima i savremenim načinima zaštite ovog izrazito osetljivog i ugroženog dela kulturnog nasleđa, kako kod nas, tako i u svetu .

Namena

Kurs je namenjen kustosima i konzervatorima- restauratorima koji su zaduženi za brigu o muzejskim, crkvenim, galerijskim ili privatnim zbirkama umetnina na papiru, kao i dugim profesionalcima koji su zaduženi za brigu o zbirkama koje sadrže umetnine na papiru.

Metoda

Predavanja sa prezentacijama i praktičan rad

Datum realizacije: 3. i 4. oktobar 2012.

Trajanje: od 9h do 16h

Rok za prijavljivanje: 28. septembar 2012.

Kurs vodi: Muzejski dokumentacioni centar iz Zagreba (MDC) u saradnji sa Hrvatskim restauratorskim zavodom iz Zagreba (HRZ).

Organizator: Centralni institut za konzervaciju u Beogradu

Broj učesnika je ograničen na najviše 15 polaznika

Odgovorna osoba: Želimir Laszlo (konzervator savetnik u MDC-u)

Predavači: Andreja Dragojević (restaurator u HRZ-u), Želimir Laszlo (MDC)

Demonstrator: Stanislav Novak (viši preparator), Kabinet grafike HAZU, Zagreb

Svaki učesnik treba da donese jednu umetninu na papiru koja će poslužiti za praktičan rad tokom kursa.

I dan**3. oktobar 2012.**

9h

Šta je umetnina na papiru? (Ž.Laszlo)

Definicija umetina na papiru i razlikovanje ovih dela od drugih dela na papiru, kao što su arhivska građa, knjige ili trodimenzionalni predmeti od papira. Kurs će obuhvatiti osnovne karakteristike akvarela, crteža, grafika i dr.

Šta je papir? (A.Dragojević)

Tokom ovog dela kursa biće navedene vrste papira, kratak istorijat i način proizvodnje, koji ima veliki uticaj na kvalitet i trajnost papira. Biće razmatran uticaj punioca i bojila, kao i izrazito štetno delovanje lignita i kiselosti papira.

10h

Mikroklima: Temperatura, relativna vlažnost (Ž.Laszlo)

Razmatraće se standardi za papir: temperatura i relativna vlažnost (RH), i dozvoljene oscilacije vazduha. Posebno će biti istaknuta važnost očuvanja stalne RH, upotreba higroskopskih materijala, kao i intergralni pristup problematici mikroklimе, koja proističe od svojstava zgrade, opreme i samih umetnina.

Osvetljenje (Ž.Laszlo)

Razmatraće se standardi za dozvoljenu jačinu i količinu zračenja uključujući dnevno svetlo, infracrvena i ultraljubičasta zračenja; zbog ireverzibilnosti oštećenja koja su nastala usled dejstva svetlosnog zračenja pridržavanje standarda je neophodno.

11h

Incidenti: poplava, požar, krađe... (Ž.Laszlo)

Posebna pažnja biće posvećena prevenciji oštećenja od vode i požara, kao i načinima postupanja sa umetninama kada se ovakve nesreće dogode. Štete od vode i požara su različite, a samim tim i postupanje s oštećenim umetninama na papiru mora da bude prilagođeno vrstama oštećenja.

12h

Oštećenja: Biološki uzroci (A.Dragojević)

Razmatraće se oštećenja koja nastaju delovanjem mikroorganizama (bakterija), plesni, gljivica i insekata. Zbog neadekvatnog čuvanja umetnina na papiru oštećenja prouzrokovana biološkim uticajima su velika. Zbog toga će polaznici kursa biti upoznati sa načinima zaštite zbirki.

Kiselost (A.Dragojević)

Oštećenja nastala usled kiselosti papira su velika, naročito onog koji je proizveden od polovine 19. veka do danas. Takav papir brzo propada i oštećuje se. Razmatraće se mere koje se mogu preduzeti kako bi se umanjila oštećenja nastala zbog kiselosti papira.

13h

Prepoznavanje oštećenja

Praktičan rad u radionici (A.Dragojević, S.Novak)

Svaki učesnik će uz pomoć konzervatora-restauratora naučiti kako da prepozna i opiše oštećenja kao što su: poderotine, mrlje od vode, foxing itd.

II dan
4. oktobar 2012.

9h

Rukovanje, obeležavanje, smeštaj, slaganje, izlaganje...
(Ž.Laszlo, S.Novak)

Na kursu će biti data osnovna uputstva za pravilno rukovanje umetninama na papiru, zašto pri premeštanju ovi predmeti moraju da imaju podlogu, zašto treba koristiti rukavice i sl. Zatim, svaki polaznik će uvežbati postupke za rukovanje i manipulacijom umetninom.

11h

Pakovanje, opremanje, slaganje i obeležavanje
(Ž.Laszlo, A.Dragojević, S.Novak)

Na kursu će biti data osnovna uputstva o pravilnom opremanju umetnina na papiru (podloga-poledina, paspartu, poliesterska folija...); pakovanje za transport, slaganje predmeta za trajno odlaganje u depou i njihovo obeležavanje.

Rad u radionici

Uz pomoć predavača svaki učesnik će na pravilan način da opremi umetninu na papiru (obrezivanje podloge od beskiselinskog kartona, izrada paspartua, krojenje i postavljanje poliesterske folije...) i pripremi je za transport. Na jednom komadu papira biće sprovedena vežba za obeležavanje.

14h

Šta sme, a šta ne sme da se radi

Rekapituliraće se osnovni postupci koje je potrebno primenjivati, kao i oni koji nikako ne smeju da se primenjuju kada se radi o čuvanju umetnina na papiru.

Kada pozvati konzervatora- restauratora?

Definisaće se granica između preventivne zaštite, koju treba da sprovedu svi koji se brinu o umetninama na papiru, i restaurisanja koje mogu da sprovedu samo školovani konzervatori- restauratori. Takođe, biće navedene međusobne obaveze naručioca restauracije i restauratora.